

05. 06. 2024

Svetový deň životného prostredia

Zdroj obrázku: <https://pixabay.com/sk/>

<https://slovensko.rtvs.sk/rubriky/aktualne-rubriky/dobra-sprava/365602/svetovy-den-zivotneho-prostredia>

konferencia OSN o životnom prostredí – jún 1972 Štokholm

heslo **Je len jedna Zem**

1973

2024 - Saudská Arábia

Naša pôda, naša budúcnosť - sme generáciou obnovy

Naša pôda, naša budúcnosť – sme generáciou obnovy

dôraz na ochranu pôdy pred suchom a dezertifikáciou

Dezertifikácia - proces, pri ktorom sa úrodná a zdravá pôda mení na púšť. Časté príčiny: odlesňovanie, zmena klímy, nadmerné obrábanie pôdy a iné.

Zdroj obrázku: <https://pixabay.com/sk/>

zdôraznenie kritického problému

naliehavosť konať

zdieľaná zodpovednosť

posilnenie mládeže

súladi s globálnymi cieľmi

Pôda

základ pre produkciu potravín

vypestujeme na nej 90 % potravín pre našu spotrebu
a krmív pre hospodárske zvieratá

Pôda

produkuje textilné plodiny a palivá

poskytuje surovinové zdroje

zásobáreň podzemných vôd, reguluje kolobeh vody

hromadenie, filtrácia a transformácia látok

Pôda

nepatrí medzi obnoviteľné prírodné zdroje

regenerácia či obnova trvá stovky až tisícky rokov

Pôda na Slovensku

celková rozloha územia

4 903 394 ha

poľnohospodárska pôda (48,4 %)

lesné pozemky (41,4 %)

nepoľnohospodárske a nelesné pozemky (10,2 %)

Pôda na Slovensku

roky 2005 – 2022

pokles výmery poľnohospodárske pôdy o 2,5 %
(-60 638 ha)

Orná pôda

výmera na jedného obyvateľa poskytuje informácie o schopnosti krajiny zabezpečiť produkčné, ekologické a ďalšie potreby krajiny

ak je táto výmera menšia ako 0,15 - 0,16 ha na obyvateľa, môže to viesť k ohrozeniu potravinovej sebestačnosti a závislosti na dovoze aj základných potravín

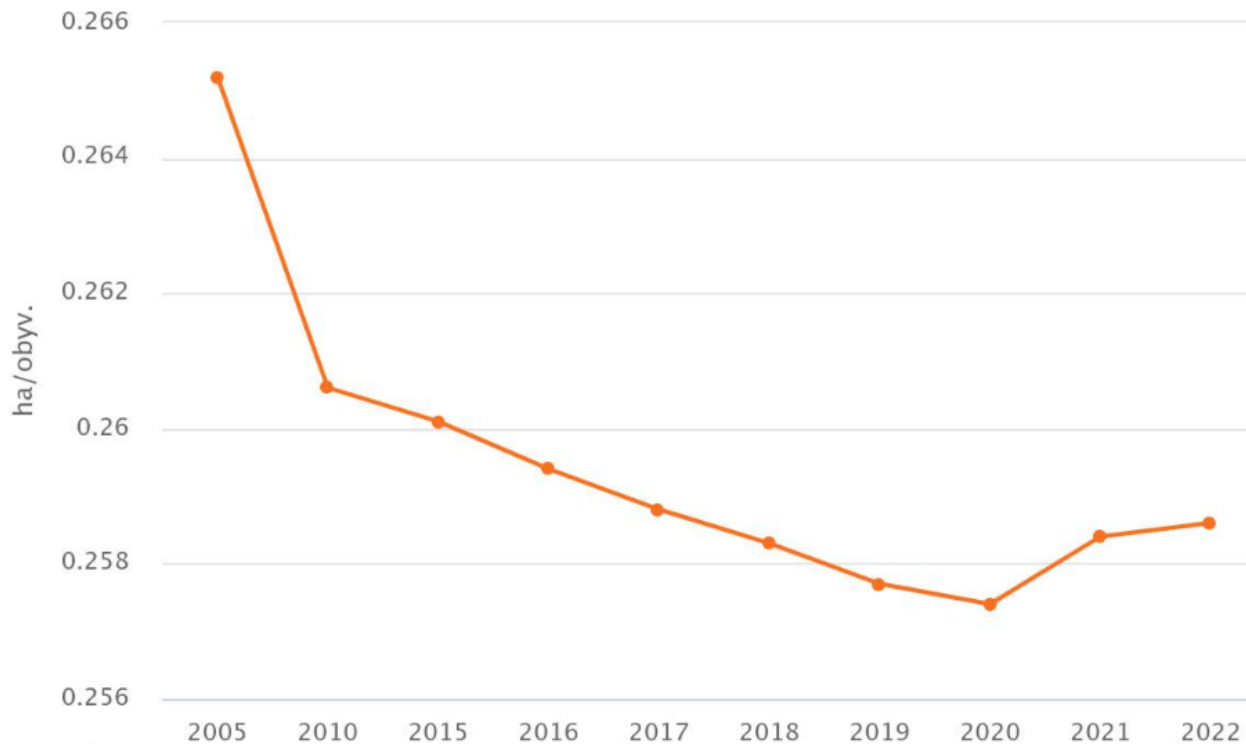
Orná pôda na Slovensku

klesajúci trend

rok 2005 výmera ornej pôdy na jedného obyvateľa
0,265 ha

rok 2022 výmera ornej pôdy na jedného obyvateľa
0,2586 ha

Vývoj výmery ornej pôdy na jedného obyvateľa

Zdroj: ÚGKK SR

Indikátor: Štruktúra využívania poľnohospodárskej pôdy

Kvalita poľnohospodárskej pôdy

schopnosť poskytovať rastlinám a organizmom
vhodné životné podmienky

ovplyvňujú ju pôdny typ a druh, hĺbka pôdy a ornice, štruktúra pôdy, živiny, priaznivý vodný, vzdušný a tepelný režim, kvalita humusu, biologická aktivita a obsah škodlivých zlúčenín v pôde

bodové hodnotenie v rozpätí 1 až 100 bodov
lepšie pôdy majú vyššiu bodovú hodnotu

Kvalita poľnohospodárskej pôdy na Slovensku

priemer bodových hodnôt 44,4 bodov

najvyššia kvalita – Podunajská rovina (87 – 80)

priemerné hodnoty regióny Podunajských pahorkatín (78 – 63)

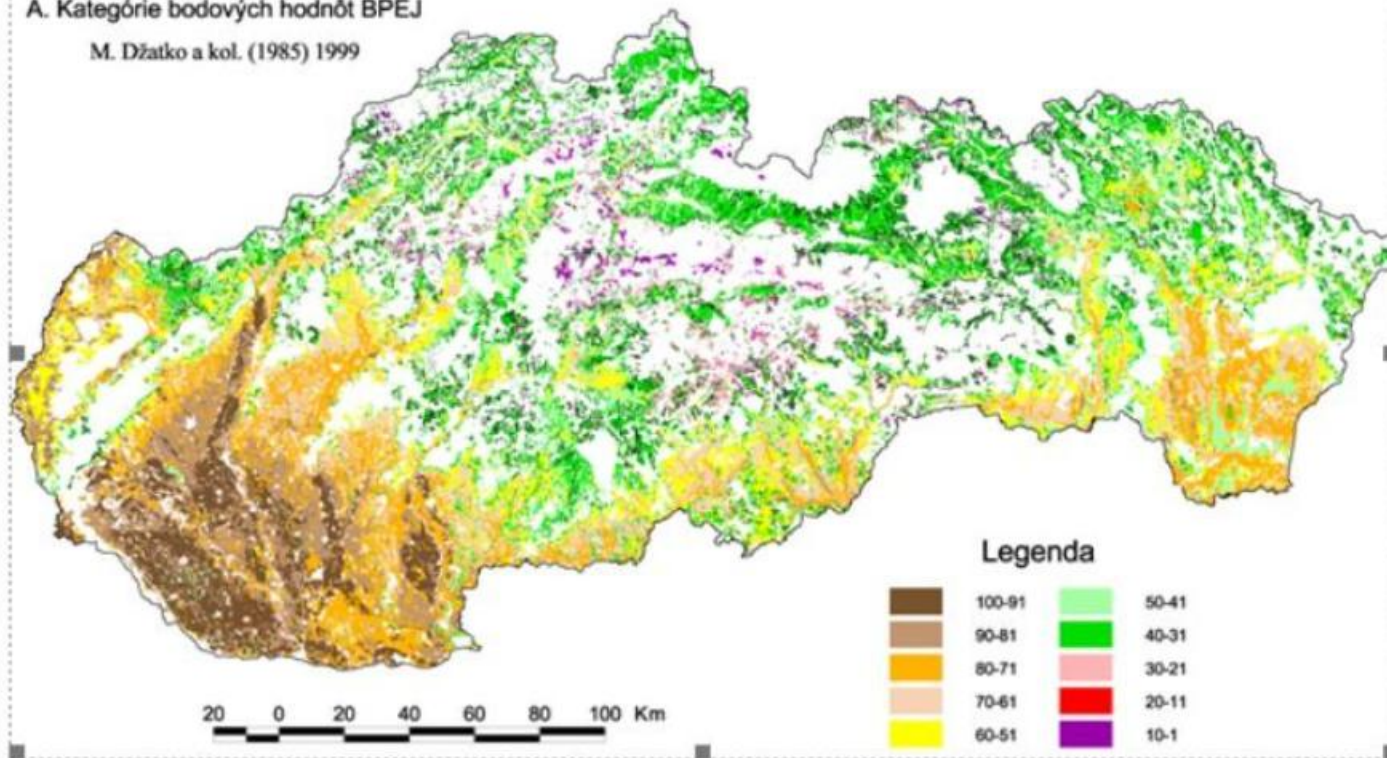
najnižšie v regiónoch kotlín (63 – 33) a pohorí (47 – 16)

najúrodnejšia pôda sa nachádza Nitrianskom a Trnavskom kraji

PRODUKČNÝ POTENCIÁL POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PŮD SLOVENSKA

A. Kategórie bodových hodnôt BPEJ

M. Džatko a kol. (1985) 1999

Zdroj: [NPPC - VÚPOP](#)

Znehodnotenie pôdy

prírodné živly

činnosť človeka

acidifikácia

erózia a zhutňovanie

Rizikové látky v pôde

čistiaca schopnosť výrazne nižšia ako atmosféry

znečistenie ovplyvňuje kvalitu rastlín oveľa dlhšiu dobu

rizikové látky: chróm, kadmium, olovo, oxid siričitý, zinok, ortuť, arzén, meď, polycyklické aromatické uhľovodíky a polychlórované bifenyly

Ochrana pôdy

zachovanie vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy

udržateľné obhospodarovanie

ochrana výmery poľnohospodárskej pôdy

Zdroje

<https://www.enviroportal.sk/clanok/svetovy-den-zivotneho-prostredia-nasa-podana-nasa-buducnost>

<https://www.populair.sk/sk/aktualita/svetovy-den-zivotneho-prostredia-2024>

<https://www.co2news.sk/2024/06/05/svetoveho-dna-zivotneho-prostredia-2024/>

<https://slovensko.rtvs.sk/rubriky/aktualne-rubriky/dobra-sprava/365602/svetovy-den-zivotneho-prostredia>